

Brussel, 24 april 2026
(OR. en)

7935/26

SPORT 16

NOTA

van:	het voorzitterschap
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
Betreft:	Geestelijke gezondheid in de sport: van individuele veerkracht tot systeemverantwoordelijkheid - <i>Gedachtewisseling</i>

De delegaties vinden in de bijlage een oriënterende nota van het voorzitterschap over het bovengenoemde onderwerp, met het oog op de gedachtewisseling in de Raad (Onderwijs, Jeugdzaken, Cultuur en Sport) op 12 mei 2026.

Geestelijke gezondheid in de sport: van individuele veerkracht tot systeemverantwoordelijkheid

Achtergrond

Geestelijke gezondheid in de sport is een opkomende prioriteit in de hele Europese Unie. In het EU-werkplan voor sport 2024-2027 wordt geestelijke gezondheid erkend als een belangrijke dimensie van het sportbeleid, die verband houdt met de deelname aan sport, sportprestaties en de duurzaamheid van de sportsector op lange termijn¹. Uit uitwisselingen tussen de lidstaten tijdens de bijeenkomst van directeuren-generaal Sport van februari 2026 is verder gebleken dat de gecoördineerde aanpak van geestelijke gezondheid in de sport in heel Europa moet worden versterkt.

Geestelijke gezondheid in de sport betreft meer dan alleen de afwezigheid van psychische aandoeningen². Het omvat affectieve, cognitieve en functionele componenten, waaronder de zelfredzaamheid van individuen en hun vermogen om relaties te onderhouden en doeltreffend te functioneren in dagelijkse rollen. Hoewel algemeen wordt erkend dat sport kan bijdragen tot een goede geestelijke gezondheid gedurende het hele leven, merkten de lidstaten tijdens die bijeenkomst op dat uitdagingen op het gebied van geestelijke gezondheid van invloed kunnen zijn op de deelname aan sport, sportprestaties en de betrokkenheid bij sport op lange termijn.

¹ Raad van de Europese Unie. (2024). Resolutie van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over het werkplan van de Europese Unie voor sport (1 juli 2024 – 31 december 2027) (C/2024/3527). [Publicatieblad van de Europese Unie, C/2024/3527](#)

² Wereldgezondheidsorganisatie. (2004). Promoting mental health: Concepts, emerging evidence, practice. [Wereldgezondheidsorganisatie](#)

Wetenschappelijk bewijs en beleidsdiscussies wijzen erop dat deelname aan competitieve omgevingen atleten, coaches en het bredere sportpersoneelsbestand kan blootstellen aan aanzienlijke psychologische druk³. Deze uitdagingen worden vaak gemeld in verband met belangrijke overgangspunten, zoals selectie- en deselectieprocedures voor atleten, blessure- en revalidatieperioden en de overgang uit sportcarrières, alsook in fasen van toenemende eisen aan prestaties, met gevolgen voor het psychologisch welzijn en de geestelijke gezondheid. Coaches en sportofficials (rechters, scheidsrechters, superarbiters) worden ook getroffen doordat zij in omgevingen werken waarin zij onder grote druk staan en te kampen hebben met een hoge werklast, complexe rollen en, in sommige gevallen, baanonzekerheid. Deze omstandigheden kunnen bijdragen tot burn-out, verminderd welzijn en andere geestelijke gezondheidsproblemen, met gevolgen voor het behoud en mogelijk voor de aanwerving en ontwikkeling van sportpersoneel.

In de hele EU is een reeks initiatieven ontwikkeld om deze uitdagingen aan te pakken, waaronder bewustmakingsactiviteiten, onderwijs en opleiding voor coaches, toegang tot diensten voor psychologische ondersteuning, vrijwaringsmaatregelen en ondersteuning bij duale carrières. Deze inspanningen hebben bijgedragen tot de toenemende erkenning van geestelijke gezondheid als een belangrijke dimensie van het sportbeleid, waarbij ten minste één lidstaat meerjarige financiering heeft toegewezen om de inspanningen voor de aanpak van geestelijke gezondheidsproblemen in sportomgevingen te versterken.

Naar een breder beleidsperspectief

Tijdens de bijeenkomst van directeuren-generaal Sport van februari 2026 erkenden de lidstaten dat geestelijke gezondheid in de sport niet alleen nauw verbonden is met individuele factoren, maar ook met de omgeving waarin sport plaatsvindt. Trainingsomstandigheden, organisatieculturen, wedstrijdstructuren, regeringspraktijken en loopbaantrajecten zijn allemaal bepalend voor de ervaringen van atleten, coaches en sportofficials.

³ Cypriotisch voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie. (5 februari 2026). Mental health of athletes and coaches across participation and lifespan: Background paper. Bijeenkomst van de EU directeuren-generaal Sport, Filoxenia Conference Centre, Nicosia, Cyprus.

Hoewel de huidige benaderingen vaak gericht zijn op het versterken van individuele veerkracht en zelfredzaamheid, wordt steeds meer erkend dat dergelijke maatregelen alleen mogelijk niet volstaan. Bovendien kunnen stigma's in verband met geestelijke gezondheid in sportcontexten, met inbegrip van de perceptie van zwakte, het zoeken naar hulp ontmoedigen en de doeltreffendheid van bestaande maatregelen beperken. Uit ervaringen op andere beleidsterreinen blijkt dat voortdurende verbeteringen in complexe maatschappelijke uitdagingen, waaronder lichamelijke activiteit en welzijn, vaak aandacht vereisen voor structurele omstandigheden in combinatie met individueel gedrag. De geestelijke gezondheid wordt beïnvloed door de omstandigheden die binnen sportsystemen worden gecreëerd, waaronder de intensiteit en organisatie van wedstrijden, verwachtingen ten aanzien van prestaties en de mate van beschikbare steun op het hele sporttraject. Wanneer deze systemen voortdurend een hoge mate van veerkracht vereisen van hun mensen, moeten de omstandigheden worden onderzocht die deze behoefte creëren.

Vanuit dit oogpunt komt een belangrijke beleidsoverweging naar voren: hoe sportsystemen kunnen worden ontworpen of aangepast om menselijke capaciteiten en grenzen te erkennen met betrekking tot werklust, herstel en prestatie-eisen en om ervoor te zorgen dat die gerespecteerd worden. Dit omvat het ondersteunen van omstandigheden waarin welzijn en prestaties elkaar kunnen versterken, waardoor de noodzaak van voortdurende psychologische aanpassing door atleten, coaches en sportofficials wordt verminderd.

Vanuit deze invalshoek versterkt de aandacht voor het welzijn van atleten, coaches en sportofficials de ontwikkeling van prestaties en resultaten, in plaats van dat het die ontwikkeling verzwakt. Zoals tijdens de bijeenkomst van directeuren-generaal Sport van februari werd opgemerkt, is het belangrijk een onderscheid te maken tussen prestatiegedrag en geestelijke gezondheid, waarbij wordt benadrukt dat aandacht voor geestelijke gezondheid de prestaties niet ondermijnt.

De voorgestelde beleidsaanpak vormt een aanvulling op de bestaande inspanningen door meer nadruk te leggen op preventie, organisatorische verantwoordelijkheid en de kwaliteit van sportomgevingen. Ook zou moeten worden nagedacht over de balans tussen het versterken van individuele veerkracht en het aanpakken van de structurele omstandigheden die bepalend zijn voor de geestelijke gezondheid, zoals de deelname aan sport, sportprestaties, welzijn en retentie. Voorts wordt benadrukt hoe belangrijk het om geestelijke gezondheid in de sport te beschouwen als een gedeelde verantwoordelijkheid van verschillende actoren en beleidsterreinen, waaronder sportorganisaties, onderwijsstelsels en volksgezondheidsstructuren, en tegelijkertijd de rol van sportsystemen bij het vormgeven van deze omstandigheden te erkennen. De versterking van de coördinatie op deze gebieden kan duurzamere en preventieve benaderingen van de geestelijke gezondheid in de sport ondersteunen.

Rol van de Europese Unie en de lidstaten

Binnen haar bevoegdheid kan de Europese Unie de lidstaten ondersteunen door samenwerking, kennisuitwisseling en de ontwikkeling van een gezamenlijke aanpak te vergemakkelijken. Dit kan onder meer door:

- het bevorderen van de uitwisseling van wetenschappelijk onderbouwde benaderingen en praktijken die gemonitord en geëvalueerd zijn;
- het versterken van de banden tussen het sportbeleid en bredere EU-initiatieven op het gebied van gezondheid, onderwijs en sociale inclusie;
- het ondersteunen van capaciteitsopbouw voor coaches, sportofficials en sportorganisaties;
- het aanmoedigen van een gecoördineerde aanpak van de bescherming, de arbeidsomstandigheden en het welzijn van atleten, coaches en sportofficials.

Dergelijke acties kunnen bijdragen tot een coherentere en geïntegreerdere aanpak van geestelijke gezondheid in de sport in de hele EU.

Gedachtewisseling

De ministers wordt verzocht hun mening te geven over de volgende vragen (bijdragen mogen niet langer dan drie minuten duren):

1. Hoe kunnen de lidstaten hun sportbeleid en -praktijken verder ontwikkelen om ervoor te zorgen dat sportomgevingen worden ontworpen om de psychologische druk te verminderen en tegelijkertijd het geestelijk welzijn van atleten, coaches, sportofficials en het bredere sportpersoneelsbestand te ondersteunen? Beschikt u over goede praktijken of voorbeelden op dit gebied die met andere lidstaten kunnen worden gedeeld?
2. Welke EU-maatregelen of vormen van samenwerking kunnen de lidstaten best ondersteunen bij het aanpakken van uitdagingen op het vlak van geestelijke gezondheid en bij de bevordering van welzijn in de sport?